

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Bajcsy-Zsilinszky E.*

Cím: *Budavár visszavétele*

Forrás: *Magyarország*

Bp.

(Hely)

1936. III. 3.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

9.439

Hely

Idő

1686/1936

Személy

Helyszám

Budavár visszavétele: magyar, keresztény és európai teljesítmény

Irta: *Bajcsy-Zsilinszky Endre*

A közhelyek világkonjunktúrájának és soha nem látott hazai aranykorának idején igazán óhatatlan, hogy a rendesnél is több közhely ne hangozzék el Budavár visszafoglalásának ünnepségei során. Annál inkább szükséges, hogy ne engedjük elborítottatni a frázisok lávájával az alapvető igazságokat.

Ezeknek az alapvető igazságoknak legelseje pedig az, hogy Budavár visszafoglalásának igazi hőse maga a magyar nemzet.

Ismertünk a világháborúban eseteiket, amelyek egy kissé mintha érzékeltehetnének kicsiben azt, ami Budavár visszafoglalásánál történt.

A magyar katona heteken, hónapokon keresztül örködött megfelelő tüzérség, kellő puskakerő és ellátás híján a legkétségbeesettebb helyzetekben s a legfontosabb és legkényesebb arcvonalszakaszokon, egyszer csak egy távolabbi támadó akció révén megszünt a rettentő nyomás, az örökös helyi ellentámadásokra kényszerítő helyzet, mely hektoliterszámra itta a magyar vért és a stratégiai változás könnyű és mutatós előnyomlásra adott módot és alkalmat: egyszerűen leváltották a megkínzott, megfagyásatott magyar csapatot és a döntő csatát, magyar katonák hősi kitaratásának és mérhetetlen áldozatának gyümölcsét, learatták mások.

A török ellen is állandóan, szakadatlanul, tehetséggel, fölmérhetetlen áldozatokkal és eredménnyel csak a magyar harcolt, nem is másfél évszázadon hanem jó negyedévezreden keresztül, hiszen Hunyadi János diadalmas harcai nélkül már a XV. század derekán Bécs alatt állottak volna az ozmán hadak.

Az csak nem lehet kétséges ma már, hogy a félhold imperializmusának nyugati rohamát mi állítottuk meg magyarok s mi rögzítettük meg a török hódítást a vérvárak rendszerével és főleg szívós katonai erőfeszítéseivel. Mert csak mi magyarok mertük és tudtuk eredménnyel fölvenni a harcot a török rokonszellemű hadveze-

téssel, amelynek nem sok érzéke volt az akkori idejlen és nagyképű manő-

rirozó, divatos nyugati csatakerülés iránt. Mikor a második Zrinyi Miklós megpörkölte izzó szatirájú vitairatában Montecuccoli parókáját és tekintélyét, ez tulajdonképpen gyilkos lekiacsinylése volt az egész akkori nyugati hadviselésnek, amely olyan gyámoltalannak és élnetetlennek bizonyult a törökkel szemben.

A magyar értett, egyedül ő értett, a törökkel való hadakozáshoz, ezt még Székfü Gyula is elismeri, pedig ez a kitünő történetírónk általában nem sok érzéket árul el a magyar hadszervezés és hadvezetés eredetisége és teljesítményei iránt.

Ezért és még száz okból is Zrinyi Miklós politikája volt az egyedül helyes: újjászervezni Magyarországot, modern kifejezéssel, de eredeti zrinyes elgondolás szerint, szociálisabb szellemben, újjászervezni a magyar haderőt s a nemzet egyesült rendinek, osztályainak, erőinek és hadainak roppant erőfeszítésével szorítani ki a törököt az országból, idegen segítség nélkül! De a Keletre néző magyaroknak — még saját öcsének, Péternek is — németbarát volt Zrinyi Miklós, a mindig Nyugatra sanditónak meg megbízhatatlan, franciabarát, kálvinisták istápolója, császári generálisok réme.

Pedig csak túlságosan nagy volt: császárnak, németnek, de a maga el-

laposodó korszaka tehetségtelen magyar nemzedékének is. Igazi mátyási egyéniség volt, vagy egy új Báthori István, csakhogy feje körül a magyar géniusz örök töviskoszorújával.

Szegény Zrinyi Miklósrá senki sem hallgatott: ezért történt, hogy végül is — nagy későn — nemzetközi erők csavarták ki a magyar fegyverekkel megtört török kezéből Budavárát...

De nemzetközi erők voltak azok a szó jobbik értelmében. *Az összefogás pedig elsősorban keresztény összefogás volt*, csak másodsorban politikai. Az akció szellemi és idegbeli közép-pontja Rómában volt, nem Bécsben. A fő mozgató erő XI. Ince pápa személye volt, nem Leopoldus császára, akit valósággal bele kellett hajszolni Budavár ostromába.

A világtörténelem egyik legrozogább birodalmi koncessziójának a német-római szent birodalomnak valójában nem volt sürgős Budavár visszavétele még akkor sem, amikor már nyilvánvalóan megérett az ozmán imperializmus a lassú kivonulásra a Dunavölgyéből. Róma s a pápaság, amely századokon keresztül volt hűséges szövetségesünk a török elleni harcokban, nagyszerű történelmi hagyományaihoz híven óriási erőfeszítések árán összekalapálta a törökverő nemzetközi sereget s azt Budavára alá sikerült tuszkolnia.

Mikor tehát méltán ünnepeljük Budavár visszavételének negyedévezredes fordulóját, ne feledkezzünk meg az első és a második Zrinyi Miklós-ról sem és a magyar nemzet ama roppant világtörténelmi méretű erő-

feszítéseiről, amelyek lehetővé tették, hogy nem Bécsset kellett visszafoglalni a töröktől, hanem Budát. A magyar nemzet e katonai teljesítményei és véráldozata mellett Budavár

visszavétele már majdnem — majális volt.

De ne feledkezzünk meg a mi leg-hívebb és legállandóbb és legáldozatrakészebb szövetségesünkről sem százados török ellen való harcainkban, Rómáról és a pápaságról. *Ezt jölesik nekem, a hithű protestáns embernek, jól aláhúznom.*

De jölesik — szemben bizonyos, nagyon átlátszó, propagandisztikus történelemhamisító célatokkal — hangsúlyoznom, hogy Budavár visszavétele elsősorban magyar, másodsorban keresztény, harmadsorban európai erőfeszítés eredménye, *nem pedig német segítség!*

S ez a tény mélységes tanulságot rejt magában a magyarság jövőjére, jövő elhelyezkedésére, művelődésének, külpolitikájának irányára: nekünk közvetlen dunai környezetünkön és életkörüünkön túl csak még egy tágabb miliőnk lehet, úgy külpolitikai, mint művelődési vonatkozásban s ez: *nem a német világ, hanem — Európa.*